

چاد

ناسی قلمی: کومارا چاد

پایتخت: نیجامینا

روپر: (۲۸۴,۱۰۰۰) کم

ھزارا خەلکی: (۹/۹۸۸/۰۰۰) کەس

زمانی قلمی: فرەنس و عەرەبی و پتر ژ (۱۰۰) زمانین دی وەك چاد،

سارا، باگرمی، سانگو....

رێژەیا خوێندەواری: ۴۰٪

دین: ۵۰٪ موسلمان، ۲۵٪ کرسیتیان، ۲۵٪ دینین دی

نەتەو: ل باکووری عەرەب، ل باشووری ئەفریقایین رەش کو ژ پتر

ژ (۲۰۰) نەتەوین جودا، جودا بێك دەین.

پارە: فرانکی چادی

ئابوری: ۸۵٪ ژ خەلکی چادی چاندنی دكەن و ۱۵٪ کاری پیشەسازی و

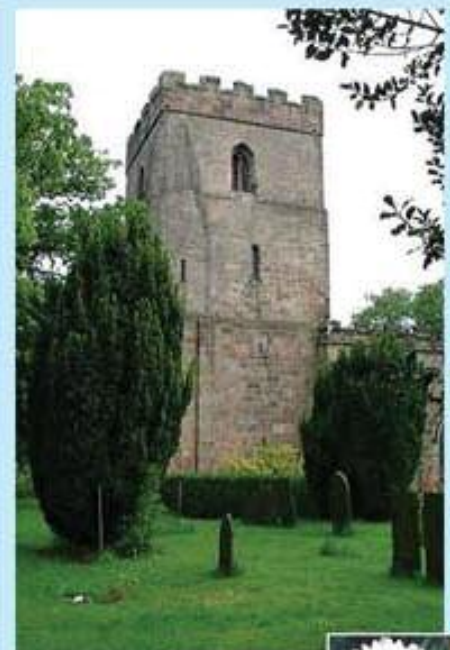
خزەمتگوزاری دكەن.

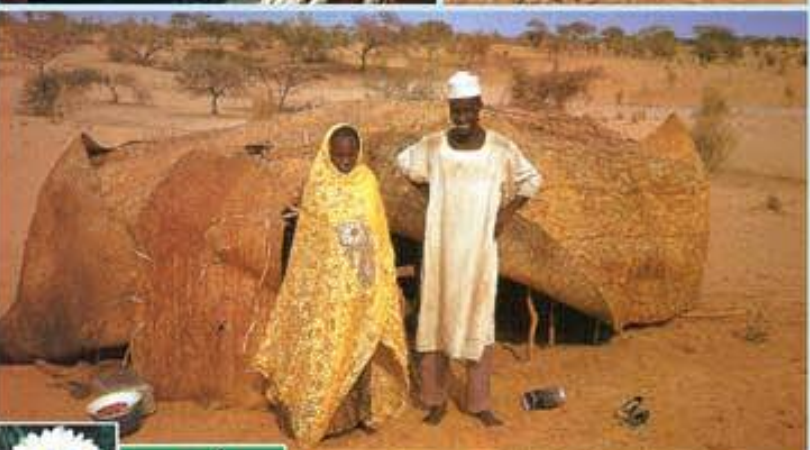
بلندترین چە: چایی "ئەمی کۆسی" کو (۲,۴۱۵) مێتر د سەر ناستی

دەریایی دا یە.

ئەفریقا

چاد دكەمقیتە باكوورئ ئەفریكائى. رووبەری وئ دو جارەن هندی یى فرەنسائى یە. ئى پرانیا ناخا وئ بیابانە و هەژمارا خەلكئ وئ نە ل دویت بەرفەرەمیا ئەردئ وئ یە.

چاد ئىك ژ هەژارتىن وەلاتىن جیەئى یە. د سەدسالا نۆزدئ دا، عەرەبىن سوودائى ب سەرۆکاتیا (رەباج زوبەر) چاد داگیر کر و ژ هینگى وەرە ناریشەبىن نافخوئى دەست یى کرین.

ل سالا (۱۹۵۱) ئ فرەنسائى چاد داگیر کر و بوو ئىك ژ کۆلۆنىيىن وئ. ل سالا (۱۹۶۰) ئ چادئ سەرخووبوونا خو ستاند. دگەل سەرخووبوونئ ناریشە و شەری نافخوئى د نافبەرا باکوور – کو عەرەب و موسلمان ئى دژین – و باشوور – کو ئەفریکىن رەش و خەلكئ چاد یى رەسەن – دا دەست یى کرن و هەتا نوکە ژى تەنا نەبووینە، هەر چەندە ل سالا ۲۰۰۲ ئ پەیمانەکا ناشتئى ژى هاتیبە راگەهاند. فئ شەری نافخوئى و نەنیشتن و گەندەلییا سیاسى ژ لایەکی فە و بەرفەرەمبوونا رووبەری بیابانئ ژ لایەکی دى فە خەلكئ چادئ گەلەك هەژار و پەریشان کریه.

ژ لایى ئەردنیکارئى فە. ناخا وى دابەش دبیته سەر چار هەرمەین سەرەکی نافەند کو دشتەکا هەشک و کیم شینکاتى یە. باکوور کو بیابانە و رۆژ بۆ رۆژئ بەرفەرەمەر ئى دەیت. باکوورئ رۆژنفا کو دقەرەکا جیایى یە، باران ئى دبارن و چاندن ئى دەیتە کرن. باشوور کو دو رووبار ئى دھەرن، "چارى" و "لۆگۆن" و ل سەر لىفین وان چاندن دەیتە کرن.

فئ دویمەین پترۆل ل دقەرا "دوبا" ل باشوورئ وئ هاتیبە قەدیتن و وەهەبە داهاى وئ بشیت نابۆریا وەلاتى باشر ئى بکەت، ئ ئەو ژى دئ گرئیدایى تەناها رەوشا سیاسى بیت.

